

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Geografija životne sredine i turizam

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

2

4. Bodovna vrijednost ECTS:

7

5. Status nastavnog predmeta:

☐ Obavezni ☒ Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti II ciklusa studija studijskog programa Turizmologija

8. Trajanje / semestar:

1

2

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija/Turizmologija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Sabahudin Smajić, vanredni profesor

13. E-mail nastavnika:

sabahudin.smajic@untz.ba

14. Web stranica:

www.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- prezentirati znanja o funkcionalnoj složenosti sistema savremenog turizma i mjestu životne sredine u tom sistemu;
- upoznati studente sa međuslovljenošću turizma i zaštite životne sredine, odnosno rastu značaja geokoloških faktora za uspješno i dugoročno turističko privređivanje, sa posebnim akcentom na mjerama zaštite turističkog prostora;
- izvršiti analizu pozitivnih efekata turizma na životnu sredinu, kao faktora transformacije i oplemenjavanja geoprostora;
- spoznati kompleksne veze turizma i životne sredine, kroz održivi turizam (podsticanje pozitivnih i minimiziranje negativnih uticaja), kao i značaj uvođenja teorijske norme održivog turizma u praksu turističke djelatnosti;
- izgraditi kompetencije studenata za adekvatno vrednovanje geokoloških faktora pri donošenju odluka o projektima razvoja turizma.

16. Ishodi učenja:

Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita studenti će:

- razumjeti i analizirati teorijsko-metodološki koncept geografije životne sredine i njene interakcije sa turizmom;
- analizirati i tumačiti uzajamne veze i odnose geokomponenta u geosistemu i prognozirati razvoj geokoloških procesa;
- identifikirati, analizirati i tumačiti uzročnike i posljedice geokoloških neravnoteža na lokalnom, regionalnom i globalnom nivou;
- razumjeti i tumačiti suštinska pitanja, kompleksne veze i zakonomjernosti međudnosa turizma i životne sredine;
- razumjeti i analizirati funkcionalu složenost sistema savremenog turizma i ulogu životne sredine u tom sistemu;
- shvatiti značaj zaštite životne sredine za stabilno i dugoročno turističko privređivanje, sa posebnim akcentom na mjerama zaštite turističkog prostora;
- razumjeti uvođenje teorijske norme održivog turizma u praksu turističke djelatnosti;
- razumjeti i analizirati značaj sprečavanja degradacije životne sredine turističkom djelatnošću, kao i složen sistem uticaja na životnu sredinu;
- razviti kompetencije za adekvatno vrednovanje geokoloških faktora pri donošenju odluka o projektima razvoja turizma.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Geografija životne sredine i turizam; Karakteristike životne sredine; Odnos društva prema životnoj sredini; Globalni problemi zaštite životne sredine; Elementi, ciljevi i sredstva politike zaštite životne sredine; Politika zaštite životne sredine u Bosni i Hercegovini i Europskoj Uniji; Međuslovljenost turizma i životne sredine; Uticaji turizma na životnu sredinu; Analiza indikatora za praćenje efekata turizma u životnoj sredini; Razmatranje različitih iskustava o međusobnom odnosu turizma i životne sredine na primjeru konkretnih domaćih i međunarodnih turističkih destinacija; Instrumenti i mjere za usklađivanje odnosa turizma i zaštite životne sredine; Planiranje turizma i životna sredina (noseći kapacitet, granice prihvatljivih promjena, geokološka procjena uticaja, zoniranje turizma, etički kodeksi); Noseći kapacitet turističkih destinacija; Značaj životne sredine za održivi razvoj turizma; Zaštićena prirodna dobra i turizam; Turističke vrijednosti nacionalnih parkova; Menadžment životne sredine i turizam.

Prezentacija seminarskih radova o turizmu i zaštiti životne sredine u zaštićenim prirodnim dobrima.

Terenska nastava: posjeta zaštićenom području u cilju sagledavanja geosistema i geokoloških procesa na terenu (In situ) i njihovih implikacija na turističku djelatnost (npr. posjeta zaštićenom pejzažu Konjuh - 15 sati).

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: Metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda, metoda praktičnog i terenskog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata. Praktične vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama i parovima, individualni rad, te rad na terenu. Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispozitivnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.)

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Na kraju semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/ međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispozitivnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno, najkasnije, u posljednjoj - 15 sedmici predavanja. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 20 bodova.

Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na pet izvučenih pitanja iz programa nastavnog predmeta obrađenog na predavanjima i vježbama. Ovom provjerom znanja student može maksimalno ostvariti 50 bodova. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student natpolovično odgovori na sva postavljena pitanja. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 boda.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-20	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-20	75 - 84	8	C
Završni ispit	25-50	85 - 94	9	B
Ukupno	25-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Stojanović, V. (2023). Turizam i održivi razvoj. Novi Sad: PMF, DGTH.
2. Kadušić, A., Smajić, S., Smajić, N. (2023). Globalne promjene i turizam. Tuzla: Off-set.
3. Edgell, D. (2020). Managing Sustainable Tourism - A Legacy for the Future. Abingdon: Routledge.
4. Dražić, G. (2020). Održivi turizam. Beograd: Univerzitet Singidunum.
5. Stojanović, V., Pavić, D., Pantelić, M. (2014). Geografija životne sredine. Novi Sad: PMF, DGTH.
6. Jovičić, D. (2010). Turizam i životna sredina. Beograd: TON-plus.
7. Huddart, D., Stott, T. (2010). Earth Environments: Past, Present and Future. Liverpool: John Wiley & Sons, Ltd.
8. Maksin-Mićić M. (2008). Turizam i prostor. Beograd: Singidunum.
9. Stanković, M.S. (2008). Turistička geografija. Beograd: Zavod za udžbenik.
10. Holden, A. (2008). Environment and Tourism, 2nd Ed. Oxon: Routledge.
11. Marsh, W., Grossa, J. (2002). Environmental Geography: Science, Land Use and Earth System. New York: John Wiley.

22. Internet web reference:

1. <http://fhmzbih.gov.ba/>
2. <http://www.physicalgeography.net/>
3. <http://www.worldbank.org/eapenvironment>
4. <http://geografija.ba/geografija/>
5. World Tourism Organisation - UNWTO. www.e-unwto.org
6. World Travel and Tourism Council - WTTC. www.wttc.org

23. U primjeni od akademske godine:

2024/2025.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: